

BUSINESS CASE BIO-ETHEEN IN
ETHEENLEIDING DICHTBIJ

WATERSTOFECONOMIE GEEFT
SCHWUNG AAN RUHRGEBIED

CO₂-STRATEGIE VAN BCC OOK
VOOR BEDRIJVEN EN
OVERHEDEN

EnergieGids.nl

HET VAKBLAD OVER ENERGIE-EFFICIENCY

SEPTEMBER 2010 / JAARGANG 3 / NUMMER 09

SPECIAL INDUSTRIE

GER VAN TONGEREN, VOORZITTER DELTALINQ'S ENERGY FORUM:

"CO₂-OPSLAG IS CRUCIAAL VOOR
ROTTERDAMSE BEDRIJVEN"

GER VAN TONGEREN, VOORZITTER DELTALINQ'S ENERGY FORUM:

“CO₂-OPSLAG IS CRUCIAAL VOOR

SPECIAL INDUSTRIE

De Rotterdamse haven huisvest de grootste energieverbruikers en energieopwekkers van Nederland en neemt daarmee een aanzienlijk deel van de landelijke CO₂-uitstoot voor zijn rekening. Maar haven en stad timmeren hard aan de weg om die CO₂-uitstoot te reduceren. Om dit in goede banen te leiden is een ras-Rotterdammer gevraagd: Ger van Tongeren, voormalig directeur van de milieudienst DCMR en het Havenbedrijf en nu voorzitter van het Deltalinq's Energy Forum en van het CCS Business Platform van het Rotterdam Climate Initiative (RCI).

DOOR HARMEN WEIJER

Dat zijn stevige ambities, maar is dat haalbaar?

“We hebben stevige targets neergelegd omdat we deze omslag zien zitten: 50 procent CO₂-reductie in 2025. Eigenlijk maakt het ook niet uit of je voor 20 of 30 procent gaat: op het moment dat je kiest voor energie-efficiency en voor meer duurzame bronnen (biobased economy) en voor het afvangen en opslaan van CO₂, moet je toch programma's maken waarmee je alles weet te grijpen. Dan kun je maar beter goed beginnen en daar passen stevige targets bij.”

Maar op het stellen van die hoge targets is kritiek gekomen dat ze onhaalbaar zijn.

“Het is wel erg hoog, maar –en daar past een compliment– het Rotterdamse bedrijfsleven is snel gaan meedenken. Men wilde niet te lang stil blijven staan bij algemene doelstellingen, maar dacht mee in: wat is haalbaar? Waar zitten de projecten om het haalbaar te maken? Zo hebben we programma's gemaakt met concrete projecten op drie gebieden: duurzame economie, energie-efficiency en CCS.”

Noemt u eens enkele van die projecten.

“Neem het CCS-project van E.ON en Electabel. Beide energiebedrijven bouwen kolengestookte centrales op de Maasvlakte, maar ze gaan samen een proefcentrale van 250 MW met post-combustion CO₂-afvang realiseren. Daar zit veel overheidsgeld in: 180 miljoen van de EU en 150 miljoen van Nederland en de bedrijven moeten zelf nog flink investeren. Dit is een belangrijk project voor het halen van de gestelde doelen: van de 30 miljoen ton CO₂ die we in 2025 willen reduceren moet 20 miljoen ton met het opslaan van CO₂ worden behaald. Vandaar ook de ruime aandacht.”

Daarvoor is wel veel ruimte nodig, en die is toch vooral op de Noordzee in voormalige olie- en gasvelden te vinden. Dat betekent dat er geïnvesteerd moet worden in infrastructuur, maar wie gaat dat betalen?

“Een groot deel van het geld zal afkomstig moeten zijn vanuit Brussel. Begin volgend jaar start de zogeheten NER 300-pro-

ROTTERDAMSE BEDRIJVEN”

cedure. Daarin wordt besloten waar de opbrengst naar toe gaat van de in 2013 te veilen emissierechten van de industrie in de gehele Europese Unie. Het gaat om rechten voor 300 miljoen ton CO₂, die zijn gereserveerd voor het stimuleren van 34 duurzame energieprojecten en acht CCS-projecten. Die vertegenwoordigen een waarde van tussen de 6 en 10 miljard euro, afhankelijk van de CO₂-prijs. Deze gelden worden gestoken in CCS-demoprojecten, ook voor nieuwe emitters, zoals in de Rijnmond en in het noorden van Nederland. We moeten dan ook in kaart hebben in welke Nederlandse olie- en gasvelden CO₂ opgeslagen kan worden. Er is een potentie voor de opslag van 800 à 900 miljoen ton CO₂. Verder moet de Nederlandse overheid ook een financiële bijdrage doen. Dat kan dus zijn voor pijpleidingen, CO₂-hubs en de opslagcapaciteit van CO₂ on- en offshore. Ze doet dat al bij het demoproject van E.ON en Electrabel, maar dat zal nog meer moeten. Bovendien: investeren in infrastructuur is altijd goed.”

Maar critici zeggen dat er veel geld gaat naar CO₂-afvang en -opslag, waardoor er minder voor energiebesparing en duurzaam beschikbaar is. Hebben zij gelijk?

“CCS is een van de drie pijlers. Maar ik geef het nieuwe kabinet nadrukkelijk mee in te zetten op een brede aanpak. Dus CCS, maar ook energie-efficiency én duurzaam, voornamelijk biobased economy. Dat is gezien de scherpe doelen echt nodig en dan moet je dat sterk bevorderen. Dat bevorderen hoeft wat mij betreft niet in de vorm van subsidies – behalve bij opties zoals wind en zon waar nog wel forse prijsverschillen zijn – maar bijvoorbeeld in infrastructuur.”

Hoe dragen de bedrijven in de Rotterdamse haven bij aan energiebesparing?

“Goed voorbeeld is ook weer te geven bij deze energiebedrijven. Bij de bouw van de E.ON-kolencentrale in de Yangtze-haven wordt samengewerkt met de Gate LNG-terminal van Vopak en Gasunie. Die heeft warmte nodig om de binnengekomen LNG te verdampen en in de terminal op te slaan; die warmte komt dus van de in aanbouw zijnde kolencentrale van E.ON. De pijpleiding ligt er al. Deze vorm van

co-siting levert een efficiency op van 15 procent ten opzichte van business as usual.”

Dat zijn grote slagen. Zijn er voor andere, kleinere bedrijven ook dergelijke samenwerkingen in de maak?

“Zeker, want met het aanleggen van een stoomringleiding door de Rijnmond – project Stoompijp – willen wij restwarmte van de AVR en andere bedrijven uitwisselen met bedrijven die behoefte hebben aan warmte en nu nog zelf moeten opwekken.”

Maar samenwerken en co-siting zijn geen kernactiviteiten van bedrijven. Hoe krijgt u ze dan toch zo ver?

“De convenanten helpen daarin, doordat we het vrijwillig verplichten. Maar ook de ‘letters of cooperation’ passen daar in. Dat zijn overeenkomsten waarbij grote bedrijven, zoals E.ON, Electrabel, AVR, zich verplichten met voorstellen te komen hoe zij CO₂ willen reduceren, maar ook hoe zij efficiënter willen produceren en hoe ze met andere bedrijven willen samenwerken. We hebben nu negen ‘letters’ afgesloten en de komende maanden komen er nog vier bij. Daar staan de handtekeningen van de bedrijven onder, maar ook die van wethouder Alexandra van Huffelen van duurzaamheid, namens het college van B en W, en die van het RCI. Hiermee maken we deze bedrijven ook probleemeigenaar van de CO₂-uitstoot. Dan is het voor hen ook duidelijk wie het probleem moet oplossen, met onze hulp uiteraard. Het bedrijfsleven wil dan ook wel. Het is daarom noodzakelijk dat de nieuwe regering beseft dat het bedrijfsleven die duurzame economie wil bevorderen.”

Is dat ondanks of dankzij de economische recessie?

“Ik denk dat de crisis juist goed is geweest voor het denken naar een meer duurzame economie. Bedrijven zijn gebaat bij de nieuwe trends en ontwikkelingen. Je ziet bij alle bedrijven, van Shell tot TNT en van Unilever tot OVG, dat duurzaam een trend is die doorzet. Dat wil niet zeggen dat we in één keer inzetten op duurzaam, want er zijn nu eenmaal al bestaande stromen, zoals kolen. Ik kom veel in China en zie daar kolenvergassing met CO₂-afvang en -opslag volop wordt opgepakt. Zij hebben daar veel kolen en die willen ze hoe dan ook gebruiken, maar ook zij willen mee in de nieuwe trend en zijn bereid daarin te investeren. Dat is die balans van energie-efficiency, duurzaam en CCS.”